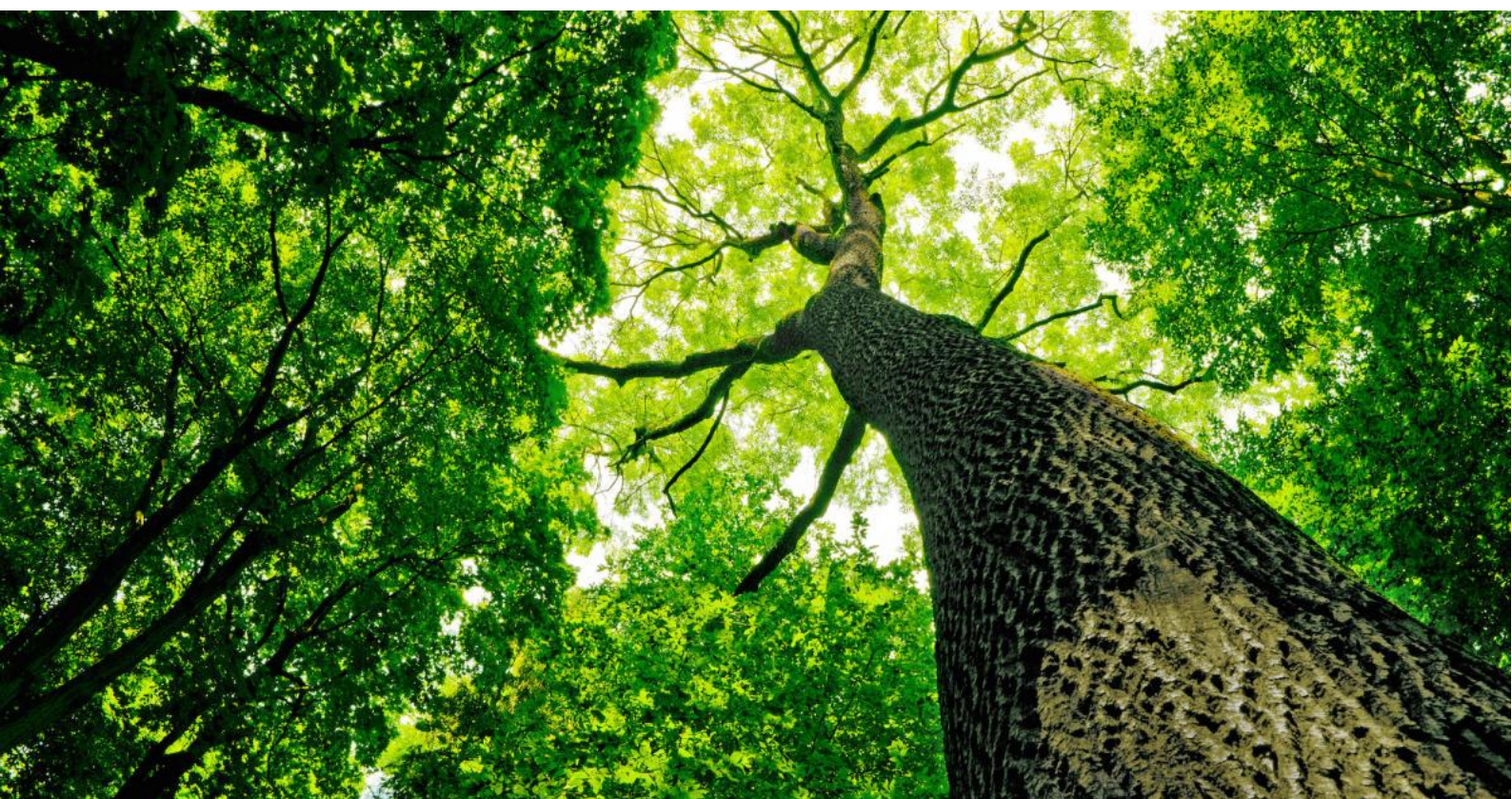

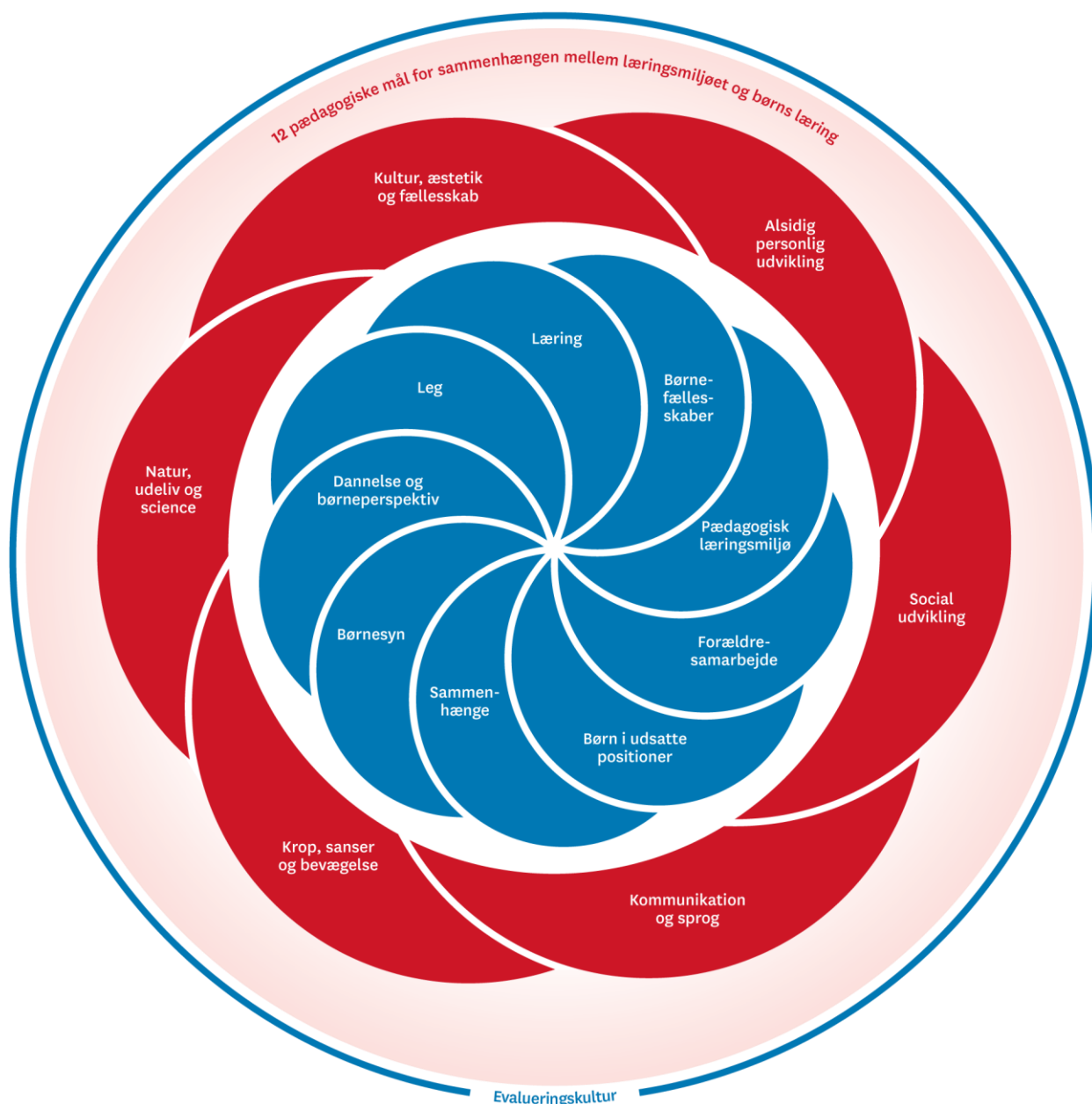
Pædagogisk læreplan for Dronning Louises Asyl

2024 Sidst redigeret og evalueret: februar 2024

Den pædagogiske lærerplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske lærerplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejder den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Dronning Louises Asyl er en integreret daginstitution beliggende på Bjelkes Allé 45 på Nørrebro. Institutionen blev grundlagt af Dronning Louise tilbage i 1888.

Vi har 20 vuggestuepladser og 40 børnehavepladser. Børnehaven ligger i stueetagen med to store gode rum og et mindre rum. Børnene deles om lokalerne i løbet af dagen og er til dagligt opdelt i to faste grupper, Trækronerne og Trætoppene. Børnene er i yderligere opdelt i seks aldersintegrerede 'træ-grupper' med en fast voksen tilknyttet og det er i disse grupper børnene spiser. Børnene bliver i løbet af dagen og ugen tilbudt forskellige aktiviteter med de forskellige voksne vi har ansat i huset. Vi arbejder ud fra børnenes interesser og kompetencer og deler børnene op efter hvad de har brug for. Vi har fokus på leg og hvordan vi kan styrke børnenes legekompeter og deres trivsel samt udvikling herigennem. Vores største børn (kommende skolestartere) hedder stammerne, de mellemste børn hedder grenene og de yngste hedder kvistene. Skolestarterne er sammen minimum én gang om ugen. Vores mellemste børn (grenene) er i skolehaverne hver torsdag, hvor der hver anden gang er undervisning ved en af de naturvejledere der er ansat derude. De yngste børn (kvistene) laver aktiviteter sammen og på tværs af etagerne med de ældste vuggestuebørn.

Der tilbydes aktiviteter hver dag med mulighed for fordybelse og koncentration og aktiviteter der kræver fysisk bevægelse. Vi har fokus på at børnene får brugt de store muskelgrupper (den proprioceptive sans) gennem dagen med masser af ase/mase lege. Tunge sandsække der kan flyttes rundt, tyngdetæpper, hoppedyr og udeværksted er med til at styrke børnenes proprioceptive sans og giver en dejlig ro i kroppen bagefter. Vi har indrettet vores rum, så der hele dagen er mulighed for at tilbyde børnene en bred palette af aktiviteter, som børnene selv kan vælge sig ind på. Vi læner os mod børnene og de behov de måtte have i stedet for at børnene skal passe ind i et voksenstyret og et på forhånd fastsat miljø. Det er så vigtigt at der er plads til alle børn og at alle børn føler sig set, hørt og taget alvorligt hver dag. Børnelivet har en værdi i sig selv og vi skal skabe de rammer der får det bedste ud af børnene hver dag. Vi bruger uderummet meget, både vores egen legeplads og områdets forskellige muligheder. Børnene er ude flere timer dagligt.

Vuggestuen er ligeledes delt i mindre grupper med faste voksne, som de spiser med. De tager på ture ud af huset eller benytter vores legeplads dagligt. Personalet sætter ting frem eller igangsætter aktiviteter, som ligger i tråd med det børnene er interesseret i. Børnene viser vejen og de voksne følger dem i de forskellige rum. Børnene får lov til at bruge kroppen på mange forskellige måder og udforske hvad de kan. I perioder er børnene i vuggestuen opdelt efter alder, da vi har stor aldersspredning i børnegruppen. Vores venteliste er lang og børnene er typisk over to år før de starter. Vores søskendebørn er derimod ofte omkring 10 måneder når de starter. Vi har derfor i perioder valgt denne opdeling, da børn på to år og frem til børnehavestart, har brug for andre aktiviteter end de helt små. På denne måde kan vi tilrettelægge aktiviteter der tilgodeser begge aldersgrupper. Vi har på denne måde også mulighed for at arbejde målrettet på, at børnene bliver klar til børnehavestart med fokus på lege, selvhjulpethed og fællesskab. Der er stadig stor værdi i at børnene kan spejle sig i hinanden og børnene er derfor altid sammen om morgenen og om eftermiddagen.

Vi vægter et farverigt musikliv i institutionen. Vi har derfor fredagskor i institutionen hver fredag for hele huset. Vi har flere sange som er vores egne, som børnene lærer helt fra vuggestuen og som er med til at danne bro mellem vuggestuen og børnehaven. Sangene passer til flere af vores temaer som er gengangere år efter år.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vores børnegrupper er lavet på baggrund af børnenes behov, fællesskaber og interesser. Vi laver løbende grupperne om hvis der er et øget behov for dette. Vi forsøger at åbne børnenes øje op for nye og spændende relationer og venskaber via disse grupper. Børnene er sammen på tværs af alder og køn, hvilket er med til at understøtte børnenes evne til empati og fællesskabsånd. De store hjælper de små og de små har mulighed for at lære af de store. Dette gælder for både vuggestuen og børnehaven.

Børnene leger ofte i selvvalgte grupper og får mulighed for at øve deres legekompeterencer.

Legen er en central del af vores institution. Vi har gennem den sidste tid arbejdet på at legen får endnu mere rum og plads. Det handler både om den voksenstyrede leg, hvor vi som fagpersoner sætter rammen og lærer børnene at lege. Men det handler i høj grad også om de børneinitierede lege, deres univers, hvor fantasien kan få frit løb. Vi understøtter legene udefra og hjælper ved behov, men børnene skal have lov til at lære at lege selv. Det er den frie leg hos os. Det tager lang tid at få en god leg i gang og vi øver os derfor i, ikke at forstyrre børnene unødigt. Vi kigger på børnegruppen og derfra skaber vi plads og mulighed for aktiviteter. Vi har de sidste måneder ikke holdt fast morgensamling, da vi kunne se, at vi med en samling fik forstyrret den leg børnene var i gang med og derved fik ødelagt deres flow. Vi havde flere børn som havde brug for at få udvidet deres legekompeterencer og ved at vi har sat legen fri og givet den plads, kan vi se at de virkelig har udviklet sig selv og deres legekompeterencer. Vi lader børnene øve sig i at lege selv og trækker os. Børnene er aldrig helt alene, men de skal have mulighed for at føle, at de selv be-

stemmer. Vi har fokus på legen som børnene selv igangsætter og hvor de voksne kan udvide legen sprogligt og aktivt og være med i børnenes lege på børnenes præmisser.

Læring hos os er en fast del af dagligdagen. Der er læring i alt hvad vi laver og vi er os bevidste om, hvordan vi bruger dette i hverdagen. Børnene lærer via lege, sang/musik, samlinger, tema-bestemte aktiviteter og forløb og via vores daglige rutiner. Alt dette skaber tilsammen muligheden for livsduelige børn som kan stå på egne ben og klare en hverdag uden for institutionen.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Ved at vi følger børnene og går med på deres initiativer hele dagen skaber vi mulighed for udvikling og læring hele dagen. Børnene lærer at de har en betydning for fællesskabet og at de har en værdi i sig selv, når de voksne ser og hører dem og hjælper dem der hvor de har brug for det.

Ved at de voksne tager dem seriøst og lytter til dem på en respektfuld måde lærer børnene at begå sig på en respektfuld måde overfor andre børn og voksne og de får en følelse af selvværd som giver dem lysten til at tilføje deres egne ideer til fællesskabet. Hele dagen er et læringsrum og de voksne er tæt på og kan støtte børnene når de har brug for det, samt udfordre dem når de har brug for det. Alle de små ting i dagligdagen blæser vi op og forstørre, så puslesituationen, når vi er i garderoben, når vi vasker hænder mm det bliver et læringsrum hvor vi er tæt sammen i en nærværende relation.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi vægter et godt og stærkt forældresamarbejde højt. Det er meget vigtigt for os at alle forældre er trygge ved at aflevere deres børn hos os hver dag. Vi har løbende samtaler med alle forældre hen over året og det er altid muligt at få en snak med personalet, ved behov.

Vi er sammen med familierne med til at skabe de bedste rammer for børnene og det er yderst væsentligt at dette foregår i et stærkt partnerskab med en fælles retning.

Vi går altid til forældrene i en åben og ærlig relation med en tillid til at vi sammen vil og kan skabe det bedste tilbud til lige netop deres barn.

Vi har to årlige forældremøder forår og efterår. På forårsmødet har vi valg til bestyrelsen og stuerne fortæller om institutionens hverdag og forældrene kan spørge ind og komme med punkter de gerne vil drøfte med os. På efterårsmødet har vi et fælles oplæg for alle. Sidste år havde vi et oplæg om selvhjulpethed og hvorfor det er vigtigt at børnene får lov til at gøre alt det selv, som de kan og at de får lov til at øve sig. Vi talte om børns behov for at være en del af fællesskabet og hvordan vi hjælper hinanden i hverdagen. Om vigtigheden af bevægelse og hvordan børnene kan hjælpe til i de daglige gøremål med indkøb, bære mælken/bleerne hjem. Gå på trapper, løbe op og ned ad bakker, tømme opvaskemaskinen og meget mere. Vi fortalte mere dybdegående om hvad vi havde været optaget af i institutionen det sidste år samt hvilket fokus vi ville have fremadrettet.

Vi har forældrekafe flere gange om året og arbejdsdag i september måned hvor børn og voksne er med til at ordne ude- og inderum. Det giver børnene en positiv oplevelse at se, at deres forældre har lyst til at være i institutionen og at vi sammen sørger for at institutionen hele tiden er pæn og i god stand. Det er forældrebestyrelsen som er primusmotor for disse arrangementer og de er rigtig gode til at lytte til både personalets ønsker og til forældrenes. Vi har også faste arrangementer to gange årligt, med en sommerfest, hvor børnehaven viser en cirkusforestilling for deres forældre som vi har arbejdet med i ugerne op til dagen. Vi har også julefest hvert år i december i Anna kirke hvor børnene går Lucia.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi tror på at alle børn, er børn med særlige behov, fordi alle børn har brug for tryghed og faste rammer med nærværende voksne der formår at se dem lige præcis dér hvor de er. Derfor sørger vi altid for at tilpasse aktiviteter, det fysiske rum mm. til den børnegruppe der er på stuen.

For at behandle børnene ens er vi nødt til at behandle dem forskelligt. Derfor har vi ikke lange regelsæt, men vi tager udgangspunkt i børnene dér hvor de er. Børn har brug for plads for at udvikle sig, så vi viser vejen, danner rammen og sørger for at disse muligheder er til stede for alle børn.

Vi tror på, at vores kerneopgave er at skabe rum og mulighed for at alle vores børn oplever livsglæde hver dag, samt giver dem de bedste rammer for udvikling, trivsel, dannelse og læring.

Igennem denne livsglæde og tro på det gode i mennesker vil de kunne udvikle sig til at blive hele mennesker som kan begå sig i samfundet på en respektfuld og kærlig måde. Vi arbejder med relationer på mange planer. Vi støtter op om at børnene udvikler nære og tætte relationer til de andre børn på stuen, til de voksne og at de udvikler evnen til at passe på hinanden, vores hus, naturen og de ting vi har. Dette gør vi ved at være helt tæt på hele tiden og ved at være gode forbilleder.

Vi bakker op om børnenes interesse og initiativer ved at være nærværende og oprigtigt interesseret i, hvad de har at fortælle. Der er ingen børn der bliver presset til noget med vi guider og viser børnene hvad der skal ske, så vi hele tiden er fokuseret på børnenes nærmeste zone for udvikling.

Vores mantra i institutionen er, at ingen børn bliver skældt ud og der er ingen voksne der hæver stemmen. Børn er nysgerrige væsner og de gør ikke noget bevidst for at gøre skade, de udforsker verden og det er vores opgave at guide dem til, at gøre det gode. Dette gør vi gennem at være tydelige rollemodeller, både i forhold til hvordan vi er sammen, hvordan vi taler med, om og til hinanden og hvordan vi behandler legetøj, dyr, naturen og meget mere. Vi er tydelige og der er en tydelig sammenhæng mellem det der bliver sagt og det der bliver gjort.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi besøger en folkeskole både i november måned og i marts/april måned samt deres KKFO. Vi besøger flere af de omkringliggende skoler og leger i deres skolegård, så vi når at besøge næsten alle de skoler som børnene skal gå på.

Storegruppen starter hvert år i august måned og der bliver fastlagt aktiviteter der afspejler børnegruppens behov. De er sammen minimum hver onsdag hen over deres sidste år i børnehaven og i de sidste måneder inden KKFO-start er de mere sammen med særligt tilrettelagte aktiviteter, lege mm. Vi har særligt fokus på venskaber og følelser, da overgangen fra børnehave til KKFO/skole fylder en del for flere af børnene og ikke kun som en glædelig ting. Flere af dem er enten udtrykke eller kan på anden vis føle ængstelighed eller have svært ved i det hele taget at sætte ord på de store følelser de kan have i forbindelse med overgangen til noget helt nyt og ukendt. På denne måde kan børnene få talt om alle de følelser de har ift. at stoppe i børnehaven og starte på noget nyt. De giver dem rigtig meget at få talt om det der fylder og lære at sætte ord på. Samtidig bliver de også mere opmærksomme på dem selv i fællesskabet og klar til den næste overgang.

Det er væsentligt at børnene når de forlader os, er i stand til at stå på egne ben. At de kan begå sig socialt i både en skolegård, i klassen og i et stort fritidstilbud. Vi støtter børnene i denne overgang med særligt fokus på børnefællesskaber, behovsudsættelse, fælles opmærksomhed og selvstændighed.

Det er et stort spring at gå fra børnehave til KKFO og skole og vi arbejder derfor målrettet mod at gøre denne overgang så mild som muligt. Vi laver overdragelsespapirer på alle børn, sprogvurderinger og har samtaler med alle familier, og mundtlige overleveringer til KKFO/Skole ved behov.

Vi har stærksamarbejdsaftale med både Nørrebro Park skole og Rådmandsgade skole. Vi følger en fastlagt plan som er ens for begge skole og en del af vores ”stærkt samarbejde” som vi er fælles om sammen med de andre børnehaver, KKFO’er og skolerne. En del af denne plan er at vi alle sammen sørger for at børnene kender mindst én fælles bogserie. I øjeblikket arbejder alle

med at læse bøgerne "Villads fra Valby". Alle børn lærer de samme lege, som bliver leget i KKFO'en og i skolen og lærer reglerne i minimum to spil I år er det UNO og Vildkatten. Dette giver dem større deltagelsesmuligheder ift. at starte et nyt sted, da de allerede kender lege, bøger og regler på forhånd.

Derudover har vi arbejdet med "Fri for mobberi" som også er en fast del af vores stærkt samarbejde.

I efteråret skal vi på praksisbesøg hos hinanden for at alle kan få en større indsigt i hvor børnene kommer fra og hvor de kommer til og hvordan man arbejder med børnegruppen.

Vi har fast hvert år en afslutningsfest for alle kommende skolestartere i slutningen af april måned. Det er en helt særlig tradition som børnene ser frem til. Børnene er med til at købe ind, lave maden og pynte op. Der bliver leget en masse lege, lavet disco og spist snack og drukket børnerinks. Det er en skøn fest som er en rigtig god måde at afslutte en storegruppe på.

Dagen inden KKFO start holder vi endnu en afslutning hvor vi sørger for noget der kan deles ud og børnene bliver sendt af sted med sang og højt humør. De får alle en mappe med hjem med tegninger og ting de har lavet i børnehaven.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har et godt og konstruktivt samarbejde med Nørrebroparkens legeplads, hvor vi har været med til at plante i deres plantekasser, vi ser teater, laver bålmad og vi laver fredagsrock på legepladsen flere gange om året. Vi har i 2022 og 2023 været med i et projekt sammen med legepladsens personale og ARC. Her har storegruppen lavet huse, tegnet og lært noget om former og arkitektur.

Vi har en skolehave hvor børnene får lov til at plante kartofler, klatre i træer mm. Vi bruger skolehaverne året rundt og børnene får mulighed for at lave mad over bål, plukke en høne og bygge huler, samt lære om naturen og plante grøntsager mm. Det er den samme gruppe som er med hver uge og derved får set haven igennem alle årstider.

Vi benytter os af områdets mange bemandede legepladser og vi er på ture til Assistens kirkegård flere gange om uge hele året rundt.

Vi har et godt samarbejde med by Oasen hvor vi har mulighed for at benytte to små kolonihaver i samarbejde med en KKFO. Vi bruger dem i formiddagstimerne og KKFO'en bruger dem i eftermiddagstimerne.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi arbejder hele tiden ud fra børnegruppens behov. Vi tilpasser vores fysiske læringsmiljø dels efter hvad børnegruppen kalder på og dels ud fra hvilket tema vi har i spil. Vi forsøger at være fleksible i både indretning og i etableringen af nye læringsmiljøer og legezoner.

Vi har arbejdet med det æstetiske læringsmiljø ved at se på hvordan vi stiller tingene op, hvordan vi efterlader det til andre og hvordan vi hjælper børnene med at rydde det op og forståelsen for hvorfor det er vigtigt at efterlade det pænt og ryddeligt til de næste. Dette har givet overskud hos børnene og vi kan se, at de leger med tingene endsige, passer bedre på legetøjet, hvis de kommer til en legezone hvor det står pænt, organiseret og nemt at gå til. Samtidig skal børnene have lov til at sætte fantasien løs og skabe deres egne legezoner og læringsrum rundt om på stuerne.

Det skaber ro og overblik når vi hjælper børnene med at holde orden i deres garderobe. Det er meget nemmere for dem at finde deres ting og være selvhjulpne fordi de selv kan tage deres jakke ned og fordi de selv kan finde deres sko. Vi hjælper dem til dette med små rim og sange som ”op på strop” når jakken skal hænges på plads. Eller vores oprydningssang ”ting tingeling, enhver tar’ en ting...” Samtidig lærer vi børnene at passe på de ting vi har i institutionen og på deres egne ting. Det er rigtig godt at mestre det, at vide hvor ens egne ting er, da det er nødvendigt selv at kunne når man starter i skole.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi arbejder med børnenes alsidige og personlige udvikling ved at se på, hvad det enkelte barn har brug for, for at nå nærmeste zone for udvikling. Dette er både via sammensatte grupper på tværs af alder og køn og grupper hvor børnene kan spejle sig i hinanden enten på grund af fælles interesser, udviklingstrin, udfordringer eller forskelligheder. Det er vigtigt for os, at vi ikke ser alle børn

som ens, men at de hver især får en følelse af, at de er noget helt særligt i form af hvem de er. Vi forsøger at give børnene en stemme og give dem oplevelsen af, at det de siger og kommer med, er vigtigt og til gavn for hele fællesskabet. Når børnene lærer hvem de er og lærer at være en del af noget større som vores børnefællesskab i institutionen er, vokser de og for mod på at prøve nye ting.

Når børn føler sig set og hørt hver dag af nærværende voksne der tager dem alvorligt, danner det grundlag for deres udvikling af empati, respekt for andre og lyst til deltagelse.

Vi forsøger at skabe læringsmiljøer som udfordrer børnene til at prøve nye ting og være modige. Vi forsøger, ikke at begrænse dem i leg og nysgerrig udfoldelse af enten kroppens formåen, for eksempel når de klatrer højt op, hopper ned fra bænken, sætter sig i en vandpyt eller andet. Vi giver dem lige mulighed for deltagelse i vores aktiviteter ved at lave grupper hvor børnene får mulighed for at vise det de kan og øve sig sammen med andre i et trygt miljø.

Vi sørger for at tale med børnene med respekt for deres ideer, spørgsmål og nysgerrighed således at de lærer at de har noget særligt at byde ind med og at deres synsvinkel er lige så rigtig eller interessant som barnet ved siden af.

Vi deler børnene op i mindre grupper både i vuggestuen og i børnehaven, så vi sikrer at alle børn bliver set og hørt hver dag af en nærværende voksen og derigennem opnå positiv voksenkontakt i et inkluderende læringsmiljø. Børnene har faste spisegrupper med samme faste voksen tilknyttet. Vi får mulighed for at skabe rum for fordybelse ved at arbejde med børnene i mindre grupper og giver dem mulighed for medinddragelse og demokratiske læreprocesser. Gennem leg, temaer, små faste grupper og en gennemskuelig struktur skaber vi de bedste muligheder for, at børnene kan fordybe sig og mulighed for en fælles forståelse og fælles tænkning. Dette gør vi ved at spørge undrende ind, være nysgerrige og ved at være udforskende sammen med børnene. Vi bruger de ti sprogstrategier og herigennem har vi fokus på sprog hele dagen.

Vi vil arbejde med børneperspektivet i de temaer vi vælger at arbejde med og i hverdagens forskellige gøremål. Vi ønsker at udforske hvad det gode børneliv i Dronning Louises Asyl er, ved at inddrage børnene.

Vi har skabt rum i hele institutionen, som indbyder børnene til leg, aktivitet, fordybelse og læring. Rummene er tilgængelige hele dagen og er med til at skabe fokus på legen. Rummenes indretning giver børnene en mulighed for selv at gå i gang med en leg enten sammen med andre børn, alene eller sammen med en voksen. Vi skaber rammerne og hjælper børnene med at udfylde dem. Vi ser på hele børnegruppen og tilpasser vores rum efter dem. Vi ser på hvad de har brug for, hvilken alder de har og hvilke interesser de har på det pågældende tidspunkt. Vi har et ekstra

fokus på de særligt udsatte eller sårbare børn og hjælper dem med at komme ind i legen ved at vise dem hvordan man gør blandt andet ved at have fokus på legemanuskripter og ved at få deres kompetencer i spil. Vi arbejder meget med de sociale spilleregler og med begrebet dannelse.

Vi skal forstyrre børnene tilpas meget ikke bare styre dem. Vi skal via børnenes egne initiativer understøtte børnene i at være kreative væsner. Dette skaber engagement og deltagelse. Samtidig lærer børnene mere om hinanden og om dem selv og de lærer at give og tage plads. Vi skal hjælpe børnene med at finde deres egen stemme frem. Dette gøres gennem de daglige aktiviteter og gennem legen og musikken.

Gennem arbejdet med dette læreplanstema arbejder vi samtidig med *sociale relationer* og *inklusion og fællesskab*, ved at lære sig selv at kende i relation til de andre og forstå at man er en vigtig del af helheden gennem positive fællesskaber. Dette gøres i høj grad via spejling både børnene imellem, når vi spejler børnene og når børnene spejler de voksne. På denne måde lærer børnene hvordan andre reagerer/agerer og dette er med til at forme den måde de vil reagere i fremtidige situationer. Vi skal altså som voksne være rollemodeller og vise hvordan det er godt at være sammen i en gruppe. På denne måde lærer børnene at være en del af et positivt fællesskab, som giver dem redskaber til at blive livsduelige mennesker der kan begå sig i samfundet senere hen. Også *sproget* er i spil i dette læreplanstema i forhold til hvordan vi italesætter det vi gør og det vi skal. Gennem dette arbejder vi med at give barnet sin egen stemme. *Forældrepartnerskabet* har også et vigtigt fokus, da alt hvad vi gør i institutionen altid, er i et samarbejde med forældrene. Uden et stærkt forældresamarbejde er det svært at udvikle og understøtte børnene der hvor de er. Vi stiler efter et forældrepartnerskab hvor vi ser hinanden i en ligeværdig relation med samme mål for øje, nemlig børnenes trivsel og udvikling gennem stærke relationer. På denne måde kan vi sammen nå meget længere. Når de ser at vi, både personale og forældre har en stærk relation vil barnet kunne spejle sig heri og derved opnå en tryghed og dette giver stabile rammer at udvikle sig i.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en resource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi vil igennem leg i børnehaven/vuggestuen og på tværs af huset, sætte fokus på de sociale relationer og skabe et fundament hvorfra vores pædagogiske arbejde udspringer fra. Ved at danne mindre grupper med børn af forskellig alder og køn, interesser og kompetencer skaber vi mulighed for nye legerelationer og vi kan arbejde mere målrettet, fokuseret og skabe rum for fordybelse for børnene. Vi vil gennem en positiv voksenkontakt drage omsorg for alle børn og der i gennem vise og lære børnene hvordan man passer på hinanden.

Vi vil bruge musik og bevægelse aktivt i dagligdagen da vi mener, at musik er en fantastisk måde at styrke fællesskab og sociale relationer igennem. Via en farverig musikkultur kan vi styrke børnene i følelsen af, hvis vi gør det sammen, så kan vi skabe noget smukt sammen. Altså er vi alle nødt til at deltage, øve os i hvordan takten er, tonerne i musikken for der igennem at få en forståelse af, at musik er et forpligtende fællesskab med spilleregler som takt, tone, sang og meget mere.

Vi vil herigennem også inddrage børneperspektivet, så børnene får mulighed for at få deres egen stemme endsige indflydelse på eget institutionsliv.

Vi vil også gennem dagen skabe inddragelse for børnene, sørge for at skabe inkluderende fællesskaber og skabe tryghed og forudsigelighed ved at være tydelige voksne. Vi sørger for altid at

have fokus på, om vi har børn i udsatte situationer og sørger for at skabe enten pædagogiske bagdøre for disse eller tilrettelægge aktiviteter der sørger for, at barnet skinner endnu mere igennem. Vi er helt tæt på i legen hvis dette er udfordrende og trækker os stille og roligt, når barnet er klar til det.

Vi kigger løbende på børnenes legerelationer og skaber grupper på tværs af alder og køn. Dette gør vi for at børnene både kan spejle sig i hinanden men også for at udvide børnenes sociale relationer i børnegruppen. Vi hjælper børnene til at kunne løse konflikter ved at bruge sproget. Vi er oprigtigt nysgerrige på børnene og deres intentioner.

Vi sørger for minimum én gang om ugen at aldersopdele børnene, så der er fokus på vores kommende skolestartere. Der bliver lavet aktiviteter der understøtter deres sociale færdigheder, så de er klar til at starte i skole. Vi besøger skole og KKFO før børnene starter i KKFO i foråret. Vi holder samtaler med alle forældre og benytter os af Aula ift. at skabe en god overlevering til skole og KKFO samt som pædagogisk redskab ift. at gøre børnene klar til at starte i skole.

I vores dagligdag skaber vi mulighed for, at børnene kan være med til at bestemme. De er med til inden for et givet tema, at få indflydelse på, hvad vi skal lave af aktiviteter, hvad en fortælling skal indeholde, hvordan vi indretter stuen, hvor vi tager hen på tur mm. I denne proces, skal børnene også kunne vente på tur, lytte til hinanden og selv turde stå frem med ideer. De lærer om demokratiske processer og om, at man godt kan være gode venner selvom man ikke vil de samme ting.

Vi vil gennem de to årlige gennemgange af børnene via TOPI få sat fokus på hele institutionens børns trivsel og hvordan vi arbejder med børn der mistrives eller som vi på anden måde er bekymret for.

Vi vil også løbende tage børn op i vores ressourceforum, hvis der opstår bekymring for et barn. Her har vi mulighed for at tale om vores praksis og hvordan vi kan ændre denne ift. at støtte et barn ift. deres udvikling og trivsel. Der sidder fast en daginstitutionssocialrådgiver, en psykolog fra PPR, en tale- høre konsulent, en sundhedsplejerske og en støttepædagog. Vi arbejder ud fra en handlingsorienteret skabelon som har fokus på barnets ressourcer og kompetencer i et positivt børnesyn. Vi har flere gange taget temaer op på vores ressourceforum hvor vi blandt andet er blevet klogere på for tidligt fødte, børn med særlige behov, svære forældresamtaler mm.

Der er stuemøde én gang om ugen, hvor børnene systematisk bliver gennemgået og der bliver kigget på allerede eksisterende handleplaner. Sprogvurderingerne/sprogtrapper bliver også gennemgået/lavet på stuemøder.

Vi vil gennem et solidt forældresamarbejde sørge for hele tiden at have forældrene med i disse overvejelser og sammen med dem forme den pædagogiske praksis der skaber de bedste rammer

for det enkelte barn og for fællesskabet.

Gennem *sproget* vil vi støtte barnet i, selv at turde tale i større grupper, kunne sætte ord på følelser og ved hjælp af sproget kunne løse konflikter på egen hånd.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi vil via et fokus på sprogudvikling støtte op om børnenes sprogtilegnelse i vores pædagogiske aktiviteter og gennem leg. Herunder det nonverbale og rytmer.

Vi arbejder systematisk med sprog via højtlesning, arbejde med rim og remser, begreber, bogstavkendskab mm. Der er mulighed for at fordybe sig med en gruppe børn og derved sikre at vi arbejder systematisk med sprogarbejdet i Dronning Louises Asyl.

Når vi arbejder med et tema, går vi på biblioteket og låner bøger der passer til de temaer vi har i huset. På den måde, vil de historier vi læser højt, de billedbøger børnene kan kigge i, de sange vi

synger mm alle sammen have samme tema. Dette skaber en naturlig fordybelse og giver mulighed for at skabe flere nysgerrige øjeblikke samt differentiere ift. hvor børnene er både rent sprogligt og udviklingsmæssigt. Dette giver os også mulighed for at arbejde med temaet gennem hele dagen med fokus på at skabe mulighed for læring hele dagen. Vi arbejder med fokusord i vores temaer og får derigennem udvidet børnenes ordforråd.

Vi arbejder med rollelege, hvor alle har en rolle. Vi lærer børnene at bruge sproget aktivt gennem legen og derved støtte op om udviklingen af deres sociale relationer. Vi har fokus på børneinitierede lege, voksenstyrede lege og på de spontane lege der kan opstå. Her har personalet fokus på hvordan de kan udvide legen via sproget. Vi kan se, at vores arbejde med temaer virker, når børnene spontant sætter en leg i gang med samme tema, eller når forældrene kommer og fortæller, at børnene leger det derhjemme eller blot taler om det, synger sangene fra temaet mm.

Gennem vores temaer skaber vi ligeledes mulighed for en fælles og vedvarende tænkning, da vi gennem undrende og nysgerrige spørgsmål har mulighed for at undre os sammen med børnene og derigennem skabe læring og leg via fælles forståelse og nysgerrighed om emnet.

Derudover vil vi arbejde med sprog i vores daglige arbejde hele dagen ved at være tydelige både verbalt og nonverbalt. Vi har fokus på den upåagtede del af det pædagogiske arbejde og bruger alle små overgange, skiftesituationer, når vi er i garderoben mm til at skabe udviklende øjeblikke hvor barnet er i centrum og hvor vi kan dykke ned i relationen og skabe magi sammen. På denne måde har børnene mulighed for flere gange i løbet af dagen at blive mødt lige der hvor de er.

Ift. Sprogarbejdet med de helt små vuggestuebørn, vil vi have ekstra fokus på at følge barnets nonverbale initiativer. Vi vil igennem en spejling af disse støtte dem i sprogtiltagelsen. Derefter vil vi bygge ovenpå med sanglege, højtlesning mm. Børnene skal fra helt små føle sig set og også hørt og dette igennem at se dem for derigennem at få øje på det de gerne vil og det de siger uden ord. Vi bruger Sprogtrappen som et redskab til systematisk at gennemgå alle børn i vuggestuen to gange årligt. Herved har vi mulighed for at følge dem tæt og se på Micro progressioner i deres sproglige udvikling. Sprogtrappen følger børnene med ned i børnehaven hvor de har mulighed for at følge op på dem i den første tid efter børnehaves start. Vi har i slutningen af 2023 samt her i 2024 fået undervisning i sprogtrappen for børnehaver. I starten bruger vi sprogtrappen til børn der er en bekymring for enten på grund af placering i TOPI eller hvis de er skoleudsat eller hvis de af den ene eller anden årsag er særligt udsat.

Vi bruger de ti sprogstrategier gennem hele dagen for at sikre at vi hele tiden dygtig gøre os og forfiner vores sproglige arbejde gennem hele dagen. Dette giver mere nærværende voksne, stør-

re sproglig udvikling og mulighed for flere udviklende øjeblikke hvor barnet føler sig set og hørt.

Vi laver sprogvurderinger på alle kommende skolestartere og hvis vi er særligt bekymrede for deres sprogudvikling. Vi benytter os i særdeleshed af vores gode samarbejde med vores talehørekonsulent, som har mulighed for at observere barnet og komme med gode inputs til en mulig handleplan for barnets sproglige udvikling.

Måltidet er en rigtig god stund på dagen til at øve turtagninger i en samtale. Børnene spiser i faste grupper med en fast voksen. I vuggestuen er der fire børn pr. voksen og i børnehaven omkring seks-syv børn pr. voksen. Under måltidet bliver der fx talt om det vi spiser, hvor det kommer fra, hvad vi har lavet om formiddagen eller hvad børnene finder på at tale om. Der er tid og mulighed for at hvert enkelt barn kommer til orde og hvor man ikke bliver afbrudt. Måltidet er en rigtig vigtig tid på dagen og vi værner om denne. Børnene lærer god bordskik at vente på tur både sprogligt men også mens de venter på at det bliver deres tur til at tage mad. I 2022 har vi arbejdet mere indgående med dette for at få en fælles måltidskultur i Dronning Louises Asyl.

Vi har i 2022 gennemgået et særligt tilrettelagt forløb med Meyers madhus, hvor vi sammen er gået på opdagelse i vores mad og måltidskultur. Vi har fået præciseret hvordan vi sammen med børnene kan være maddetektiver og nysgerrigt undersøge den mad vi spiser.

Sprogarbejdet ses igennem hele vores dag, fra vi åbner institutionen til vi lukker igen om eftermiddagen. Det starter når vi siger godmorgen til familien og begynder at tale om hvad vi skal i dag. Der er mange små rum i hverdagen, hvor vi kan sætte ekstra ind i sprogarbejdet. Dette kan fx være når børnene skal have skiftet ble, når vi vasker hænder, dækker bord eller når vi sidder med et par børn i sandkassen. Sproget følger os hele dagen.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi har gennem vores oplæg om leg med Nils Falk Hansen og sanseintegration med Connie Nissen fået en dybere forståelse af, hvad der giver børn ro i kroppen, giver dem bevægelsesglæde og hvordan vi kan støtte op om dette. Vi har indrettet vores institution således at der er mulighed for mange forskellige aktiviteter igennem dagen. Vi har fokus på at stimulere den proprioceptive sans gennem dagen, da det giver ro i kroppen når de store muskelgrupper bliver brugt. Vi har mange forskellige bamser, dyr, puder og tæpper med vægt. Således at børnene kan gå og flytte rund på dem, lege med dem eller sidde med dem for at finde ro. Vi har sandsække på legepladsen, træstubbe og udeværksted mm så børnene kan få brugt deres kræfter i legen. Børn tænker ikke på at de bruger kroppen, så længe det er en leg. Derudover elsker børn at hjælpe til og være én som der er brug for. Derfor hjælper børnene med at bære bleerne op ad trappen, hjælper til med at fylde op på badeværelset eller med at skrælle 14 kg kartofler. Når børn hjælper til med hverdagens gøremål, giver vi dem mulighed for at bruge deres krop på en naturlig måde i en meningsfyldt aktivitet. Vi giver dem muligheden for at planlægge og udfør hvordan de skal bære stablen med tallerkener ind på stuen og hvordan de skal dele dem ud, så alle får en tallerken. Når de voksne stiller sig til rådighed for børnene med relevante opgaver og aktiviteter som er meningsfulde, vil børnene i langt højere grad deltage aktivt og derfor kan vi udfordre dem til at prøve noget nyt.

Vi må ikke være bange for at børnene skærer sig når de snitter med en skarp dolk. Den er nødt til at være skarp for at de lærer at snitte korrekt. De skal også have mulighed for at klatre højt op og det må gerne være lidt farligt for at de derigennem kan mærke deres egen krop. Børn der får lov, de får kompetencer. Vi skal være tæt på, så børnene ikke kommer alvorligt til skade, men vi skal give dem muligheden for at udfordre sig selv og udforske hvad deres krop kan. Vi kalder det for kompetence-skræmmer hvis børnene skærer sig når vi skræller kartofler, eller hvis de slår sig på den hammer de skal slå et søm i med eller hvis de falder når vi bruger kroppen. De er nødt til at lære hvad de kan bruge deres krop til og den nemmeste måde at få dem til at gøre dette er ved at

følge deres egen nysgerrighed og deres egne initiativer.

På forældremødet i efteråret 2023 havde vi oplæg om selvhjulpenhed både i hjemmet og i institutionen. Dette for at vi får et fælles sprog om hvad selvhjulpenhed egentlig er og hvorfor det er så vigtigt. Hvis vi altid gør tingene for børnene, får de for det første ikke muligheden for at lære det og for det andet lærer vi dem at blive selvlært-hjælpeløse. Børn som får lov til at prøve selv og som mestre at tage tøj på selv, gå på toiletet, selv kan øse maden op mm får langt flere succesrige stunder og de får større mulighed for at styre deres krop og sanser end hvis ikke de får lov. Vi bruger meget tid på at skabe rum for læring ift. selvhjulpenhed igennem hele dagen. Det giver mulighed for utrolig mange udviklende øjeblikke når man er tæt på et barn eller en mindre gruppe og ser at det lykkes at få tøjet på selv eller få sat jakken op på strop eller får knækket koden til at kunne hælde vand op i glasset uden at spilde.

For at børnene skal få nogle stærke kroppe har vi fokus på at børnene selv går, selv kravler op på stolene eller i krybben så snart de kan. De går eller kravler også op ad trapperne til vuggestuen og dem der kan, går selv ved siden af klapvognen når vi er på tur. Vores vuggestuebørn kan gå virkelig lange ture og det kommer dem til gavn når de starter i børnehaven, hvor der ikke er mulighed for at sidde i en klapvogn.

Vi finder steder i byen hvor børnene kan løbe op og ned ad bakker, hvor de kan klatre og hvor de kan udfordre sig selv. Vi har en meget rig musikkultur og vores børn elsker at synge og danse. Dette ser vi gennem hele dagen og om fredagen til vores fredagsrock hvor alle i institutionen er inviterede. Vuggestuen kommer ned på legepladsen og lytter med, danser og synger. Dette skaber en fantastisk dynamik og styrker fællesskabet på tværs af hele huset.

Vi har mulighed for at benytte to store sale flere gange om ugen og vi bruger også boldbanerne i Nørrebroparken. På denne måde har vi mulighed for at vise og lære børnene forskellige boldlege og andre lege, som kræver god plads og længder hvor man kan løbe, springe og bruge kroppen.

Vi har hver eneste dag fokus på, at børnene bevæger sig. Hvis børnene ikke af sig selv går i gang, sørger personalet for at igangsætte aktiviteter, som udfordrer og inspirerer børnene til selv at gå i gang. Alle børn er ude at lege hver dag og både børnehaven og vuggestuen tager på ture flere gange om ugen. Her kan vi også øve børnene i at færdes i trafikken, gå to og to og lære om forskellen på hvordan man kan bevæge sig på legepladsen hvor man må løbe og hoppe og på hvordan man skal gå på fortovet og være opmærksom.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi vil gennem hele året have fokus på at give barnet sansemæssige oplevelser i naturen og på legepladsen. Bare tæer er en fantastisk måde at sanse forskellige underlag på og en god måde at give børnene mulighed for at skabe jordforbindelse og mærke hvor de er. Det styrker deres motorik, balance og fornemmelsen af hvor de er og hvordan det føles.

Vi vil besøge faste udvalgte steder, så barnet får en fornemmelse af hvordan årstiderne skifter, hvilke farver der er, hvordan de forskellige årstider dufter mm.

Vi har hvert år i forårsperioden et så/spire projekt i hele huset, hvor børnene selv er med til at plante frø, kartofler mm og ser det vokse op og til sidst smage på det der kan spises. Samtidig kan vi gennem dette tema stille skarpt på, hvad der sker med børnene når de vokser og gror og koble det sammen med de planter de selv har været med til at så. Hvad skal der egentlig til for at ting vokser mm.

Vi laver insekthoteller, fuglekugler, fuglehuset og regnorme hoteller. Vi har to krible krable rum på legepladsen, hvor børnene kan se på forskellige insekter og dyr. Passe på dem og studere dem. Hver sommer får vi en masse sommerfuglelarve som vi skal passe på, give mad og vand og se

dem forpuppe sig for til sidst at blive til sommerfugle. Det er en eventyrlig rejse at følge denne fuldstændige forandring som larverne gennemgår inden de kan flyve væk som sommerfugle.

Om vinteren eksperimenterer vi med vand og is og laver balloner med vand i som fryser til is, derefter kan vi sætte lys i dem. Det bliver de fineste iskugler med lys i.

Vi benytter vores skolehave hele året rundt, hvor børnene både for et kendskab til at så og til at passe en have, de får mulighed for at bygge huler, lave mad over bål og evt. se en høne blive slagtet.

Vi bruger sange om naturen, lyde fra naturen og illustrationer til at synlig gøre hvad naturen og naturfænomener er, samt være udenfor så meget som muligt gennem hele året blandt andet i skolehaverne, i nærområdet og på vores egen legeplads. Vi har temaer om fx vind og vand og laver forsøg med børnene, så de får en forståelse og en viden om hvilke mekanismer der gør sig gældende ift. vind og vejr.

Vi er sammen med børnene nysgerrige på hvordan ting bliver til, hvor de kommer fra og hvor de bliver af fx når man smider skrald ud, når regnen forsvinder ned i jorden og hvor blæsten bliver af når den stopper med at blæse.

Vi har etableret plantekasser og plantet bærbuske og træer på begge vores legepladser. Vi vil sammen med børnene sørge for, at alle planter og buske bliver passet og vandet. Gennem dette taler vi om hvordan man ellers passer på vores natur, ved ikke at hive blade af grenene, ikke plukke blomsterne mm.

Selvom vi er en institution midt i byen, kan vi sagtens lære børnene om naturens mange facetter.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi vil arbejde med dagligdagens rutiner i forhold til etablering af egen kultur i institutionen på tværs af huset (modtagelse, spisning, indkøring, samling, selvhjulpethed, forældresamarbejde, at sove mm.)

Vi vil have fokus på barnets fantasi, forundring, fordybelse og forandring.

Kreativitet trives bedst i lyst og vi skal derfor være gode til at gribe børnenes egne initiativer og interesser. Betingelserne for dette er naturligvis at vi lykkes med at skabe muligheder og rum/tid for både kreativ udfoldelse, bevægelse og fordybelse.

De voksne skal fremstå som rollemodeller som børnene kan spejle sig i og der i gennem lære hvordan man på en hensigtsmæssig måde er sammen med andre, får lov til at bestemme og giver plads til andre måder at gøre tingene på.

Vi vil arbejde med strukturerede temaer i hele huset herunder årstiderne og med de traditioner der dertil følger.

Vi vil arbejde med rummets indretning så det passer til aktiviteter, læringsmiljøer og børnegruppen.

Vi skal tilpasse det pædagogiske arbejde til den børnegruppe der er på stuen i forhold til deres trivsel og udvikling. Derfor vil der blive flyttet rundt på stuerne, så det passer bedst til den børnegruppe der er på stuen, hvilke fokusområder stuen arbejder med samt medarbejdernes kompetencer.

Vi har højtlesning hver dag med fx de klassiske eventyr. Vi laver teater for børnene to gang om ugen. Vi bruger de gamle eventyr i vores temaer som højtlesning. Vi låner bøger på biblioteket jævnligt, så vi hele tiden har bøger der passer til det tema vi har i huset samt hvad børnene er optagede af.

Vi besøger steder i byen, der har relevans for vores tema. Fx besøgte vi Rosenborg slot, da vi havde eventyrtema, By Oasens geder, da vi havde bukkebruse tema og genbrugsstationen under et genbrugstema.

Vi bruger byen museer, naturværksteder og kulturelle popup værksteder, teaterforestillinger med mere i løbet af året.

Vi vil invitere forældregruppen ind i vores univers og give dem en forståelse af vores arbejde og en forståelse for, hvor vigtig en samarbejdspartner de er i forhold til at vi lykkes med vores pædagogiske arbejde. Vi søger at skabe en institution hvor dialogen er det vigtigste værktøj, hvor vores forældresamarbejde er ærligt og åbent og hvor vi kan lære af hinanden på tværs. Vi kommer alle fra forskellige hjem, med forskellige traditioner og mærkedage og vi vil derfor være nysgerrige på hinanden som personalegruppe, børnegruppe og forældregruppe. Vi vil derfor invitere alle forældre ind i vores dagligdag når vi hen over foråret har verdenstema. Vi har børn og forældre og personale som kommer fra mange forskellige steder i verden og det vil vi blæse op og gå på opdagelse i. Vi skal lære nye lege, spise nye retter, høre musik og danse og se på hvordan man klæder sig i verdens mange lande.

Vi er ét stort fællesskab i institutionen og det er væsentligste for vores arbejde og det er børnenes trivsel at vi kan tale om det der er vigtigt og vi har brug for forældrenes støtte og samarbejde for at nå i mål med de indsats og det pædagogiske arbejde der udføres i Dronning Louises Asyl. Derfor vægter vi det gode forældresamarbejde højt og ønsker hele tiden at dygtiggøre os i denne disciplin for netop at optimere og styrke kvaliteten af vores arbejde.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi har tidligere arbejdet med selvevalueringer og derigennem fået øje på elementer i vores praksis som kræver en ekstra indsats. Vi vil i 2024 igen arbejde med selvevalueringer i forhold til at se vores praksis efter og være skarpe på, om vi gør det vi siger vi gør og om der er noget der kræver mere fokus den næste tid.

Vi holder ugentlige møder på alle stuer hvor vi drøfter og genbesøger de forskellige mål vi har sat os for børnegruppen. Vi har brugt praksisfortællinger og observationer samt snaplog som er et redskab med mulighed for systematisk at gennemgå læringsmiljøer, temaer og vores praksis.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

For at arbejdet med den pædagogiske læreplan bliver et levende værktøj som vi hele tiden arbejder med, vil dele af den blive taget op på personalemøder. Inden da er det blevet bearbejdet i TRIO som dykker ned i den styrkede læreplan, leder efter relevant litteratur mm og der laves et oplæg herfra, som tages op på et personalemøde. Vi vil også se på om der er særlige pædagogiske indsatser som er nødvendige, vi skal kigge på vores handleplaner og herigennem dygtiggøre os i at skabe udviklende øjeblikke for hele børnegruppen og i særdeleshed for børn i udsatte positioner.

Vi arbejder med billeder som refleksionsværktøj og med praksisfortællinger ift. at se nærmere på personalets ressourcer og kompetence for herigennem at skabe den bedste institution som hele tiden har børnenes udvikling, trivsel, dannelse og læring for øje.

Vi vil arbejde med evaluering som disciplin og øve os i at skabe en fyldestgørende evalueringskultur, som alle deltager aktivt i.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

